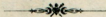

مکملہ ادبی و سیاسی رسالہ

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در

۳۰ نجی سنہ

۱۲ جمادی الاولیٰ ۱۳۲۹

پنجشنبہ

جزو عدد : ۹۵

سليمان نظيف بك افندينك آثار كماله دائر بر مکتوبي

(مابعد عن جزء ٩٤)

(فضائل و فواضل) مسئله سی حقنده جودت پاشانك براستهزای محققی جلب
و دعوت ایده جك صورتده تدقیقسنز ، تحقیقسنز بر مکتوب یازمسی ده بالطبع
خوش گورلمز .

کافی پاشا زاده رفعت بك مرحومك نوعی میاننده بوکون بیله گزیده و بلکه
یکانه بر کتاب اولان (حقوق) نه دائر - غالباً محرر مجموعه سنده کورمش اولدیغم -
بر مواخذة نامه بی عقل قصیرم حق و انصافه بك ده موافق بولمامشدی .

کمال بك مرحوم بوقومك لسان و افکارینی تجرید واکاله مؤکل و یا مبعوث
و مرسل اولدیغندن تمایلات عتیقه اصحابنك بازوی لرزش دار مقاومتی قیرمق ایچون
بذل ماحصل توان ایتمسی ضروری و حتی لازم گوریلور . فقط بو مجادلانی ینه
کندیسنك زاده طبع حماسه پروری اولان ،

باعث شکوی بکا حزن عمومیدر کمال

کندی دردی کوکلك باله کلز یادینه

بیتیه تعریف ایتدیکی دائره داخلنده ، یعنی شخصیاتدن قطعاً تجرید و تنزیه ایدر
صورتده اختیار ایتسهیدی مزاحمی دهامشکور اولوردی . حالوکه شخصیات بعضاً
افکار و اجتهاداتنده غلبه ایدیور . مثال اوله رق آیه الله بکی عرض ایده جکم :

آیه الله بك زمانك مفخر شبانی ایکن بر ماجرای شخصی (۱) سبيله كال بك
 بوذاتی سومزایمش، غیظ و غرضی یاواش یاواش اب و جدی صبحی و سامی پاشا له قدر
 تشمیل و معارف عثمانیه به بك چوق خدمتلى مسبوق اولان شو ایکی ذات محترمه
 سنه لجه و نزاهت ادبیه ایله ناقابل تالیف بر لسان ایله تعریض ایتیمی و حتی
 مغبوط الاقران بر شاعر اولان عونى بكى - محضا سامی پاشانك كئئنداسی بكر
 پاشانك مخدومی اولدیغیچون - (ها كرچك ، اونوتدم ، زمانزده عونى بك ده
 شاعر در) گبی بر استحقاقه لائق كورمسی، كال بك مرحومه تلقیات وجدانیه نك
 تقدیرات خصوصیه به تابع طو تلتش اولدیغنی مع التأسف اثبات ایتیمی ؟ ...

حالبوكه صبحی پاشا مرحوم مسائل وجدانیه ده شخصیه ته تبعیتدن متعالی و مرد
 بر آدم اولدیغنی ینه كال بك حقنده اقحام مهالك ایدرجه سنه اتخاذا ایتیش اولدیغنی
 مسلك متین ایله اثبات و كال بك گبی فرزندمانده برخاصمی قهرمانانه بر علو جناب
 اراده ایتك صورتيله تحجیل واسكات ایتشدر . پاشانك وفاتندن صوكره برادرى
 حلیم بك ردوسدن یازمش اولدیغنی فی ۴ شباط سنه ۳۰۱ تاریخلى بر مکتوبده
 كال بك حجاب و شكراتی شو سطور بلیغه و صمیمیه ایله افاده ایدیور :

« تعزیتدن آغز بر وظیفه بیله میورم . آغز دكل عادتاً مناسبتر در . چونكه
 « او یوله نه سویلنسه اخطار المدن بشقه بر تأثیری اولمز . مع مافیه بر قاج لقردی
 « سویلكدن كندیمی آله میه جغم . خاندان عالیلى اعضاسنك كافه سی بنده گزی
 « سومش و حتی محبتلى بر چوق مناسبتر لكمی چكك درجه سنه قدر توسیع
 « ایتیش اولدق لرندن ، آری آری هپسنك منتدار تلطفاتی بم . فقط صبحی پاشا
 « مرحوم محمود جلال الدین پاشانك بنجه ظلمندن حریمى تخلص ایدرك بكا بر نوع
 « ولی نعمتك ایتیش و بولطفی ده سار الطافنه منضم اولمشیدی . ارتحالی اومرتبه
 « موجب تأثر اولدی، كه تعریفنه مقتدر دكم ؛ حالا كندیمه تسلیت و یرهمدم . تسلی
 « یولنده ذات عالیلى نه یازمیم الخ ... »

(۱) خبر ! بر سبب سیاسی ایله .

حانيه ده نيسانك اون برنجي بازار ايرتسي اقشامى دكانندن چيقه رق ياننده اولاد وعائله سنك
 نفقه روزمرسى اولان ايكي اوقه آتاك بولنديغي حالده خانه سته كيدركن اوزرينه هجوم ايدن
 كريد زوربالرى طرفندن قتل ايديلان اوسته (موسى) نك سرير موتى اوزرنده آلنان رسيددر.
 مرحوم بش معصوم ايله هر درلو وسايطدن محروم بر زوجه ترك ايتمش و بونلرك بوكونكى
 كونده امر معاشى عاطفت ملته قالمشدر . بناء عليه حكومت سنيه نك صدقه ترتيباتندن برشى
 تخصيصى واجبات اموردنددر .

هنوز نشر اولنامهش اولان شو مکتوبک — که فوطوغرافیه استنساخ ایدلمش اولان بر صورتی احترام و اهتمام ایله حفظ ایتکدهیم — انتشاری ینه کمال بکک شرف خاطراتی نامه واجدیر .

کمال بک مزایات شعر و صنعتته دایما شنا خوان اولدینی ندیم ایله آهنگ بیانی اکثریا مشق تقلید ایتک تقدیر کار لغنده بولندینی نفی آراسنده مطمئن بر مقایسه تشبیه تأسیس ایتدکن صوکره :

« ندیمک دیوانی ایسه آنادن طوغمه صویوغش گوزل بر قیز رسمنه مشاهدیر .
« اگرچه ارباب مذاق بر نظرده لطافت حسن و آنسه مفتون اولور ؛ لکن مفسد
« اخلاق اولدینغیچون ندیم افکار ایتک جائز دکل در . » دیور .

بومطالعده کی اصابتسر لکی ، کمال بکک شخص مغفورندن زیاده ، زماننک قناعت ادبیه سنه ارجاع ایتک دها محق اولور . بوگون بیله بزده و بلکه هر یرده بر قسم اصحاب ادب — همده بر قسم ممتاز — اخلاق ایله ادبیات آراسنده بر مناسبت توهم ایتکده در .

معلوم فاضلانهر لیدر ، که صنعت یالکیز صنعت ایچون ، یعنی فطرت بشرده کی احتیاج بدایع پرستی بی تطمین مقصدیله وجوده کتیریلیر . بونک اخلاق ایله طوغض بدن طوغری به هیچ بر مناسبتی یوقدر . بر دوشیزه معصومک حرمت حجابیله بر آلفته مشومک غازه نظره خراشی تصویر ایدن فیرچنک قدرت و موفقیتی ، لوحه نك موضوع اخلاقیسیله دکل ، مهارت ابداعک درجه فیضیله تقدیر اولنور . موسیقیده ، شعرده . حاصلی صنایع نفیسه نك بتون مظاهرنده بویله در . بر نشیده غرامک نعمات احتراصیله بر الهینک الحان زهدی آراسنده گوش صنعت — موفقیت افاده دن باشقه — هیچ بر فرق ایشتمز و آراماز . صنعت تجارت و یا مأموریت دکل در که اخلاق اونک باشلیجه اوصاف لازمه سندن اولسون !..

علوی بر محبت ، فنا تصویر اولندینی تقدیرده فصل جلب تقدیر ایده مزسه ، ای گورلمش ، ای طویولمش و ای افاده اولنمش بر موضوع ده — ولو الگ قورقونج و یا

شنیع الواح و صفحات اراؤه ایتسین - حریم صمیم شعر و صنعتته قبول اولمخده
اوله تردد گوستریله مر .

ندیم هیچ شبهه یوقدرکه قابلیت کلیه یی حائر بر طبیعت فوق العاده مالک ایدی .
بونکله برابر ، هر بیوک ذکاکی ، صنعتک عوامل و مؤثراتی یالکگز محیطنده
آرادی ، که اکثریاده موفق اولسنه سبب بودر .

توفیق فکر تک (آونک تصاویر) ی میاننده ندیمی تصویر ، دها طوغر و سی
ارائه ایدن بر منظومه واردر ، که شاعری بلکه معاصر لری بونک قدر طایفه منزله .
اخلاق یانده هر کسدن زیادن نراهتپرست اولان توفیق فکر ت شومظومه سنده ندیمک
حیات صنعتته قارشی ، گیزلی برجین عتاب اولسون ، هیچ برنشانه تعییب اظهار
ایتمیور ؛ بالعکس شخص و محیطک احوال و مناظرینی ، ضبط ایده مدیکی بر غلیان
شوق و مفتونیتله و ندیمک روح شوخی رقصان ایده جک بر آهنگ طربله تجسیم
واحیا ایدیور ، که عشق صنعتته یاقیشانده بودر .

ندیم فضولی کبی بر عمر مایوسک انبن تلهفاتنی تثبیت و تأیید ایده جک
نشاند گریه و تالم ترنم ایتمدی ؛ چونکه بری صنعتی هر صباح دجله و فرات نهر لرینک
فشافش کلالی و وادیلرنده یاشایان سرگردان حزن و بداوتک الحان ملالیه دکل ،
سعد آباد بلبلرینک سرود اشواقیله او یانیردی .

نفعی کبی دیوانک هر صحیفه سنی بر غلغله و غایله الی الابد اهتزاز ایده جک
قصاید جنک وجدال تنظیم ایتمدی ؛ چونکه احمد ثالث دورینک سکون واذواقی
ایچنده بر غشی اولان طبع شوخ و نشوهرستی بر عصر اولکی احمد اول ، عثمان ثانی ،
مراد رابع زمانلرینک کروفر خونینی تصویر دکل ، تخطردن اینجیردی .
مثلا فضولی بی (آرزو سرکشته فکر محال ایلر ۱) کن ، او بیچاره شاعر ،

[۱] بن کدا سن شاهه یار اولق بوخ اما نیلیم
آرزو سرکشته فکر محال ایلر بی .

فضولی

کردن کورد بکه ساق ملایم مشربک
آرزو سرکشته فکر محال ایلر بی .

ندیم

یالکز کندی نفسنه دکل ، علی العموم انسانیته راجع برذل و محرومیتک اوجاع
واضطراباتی فریاد ایدر . ندیم ایسه ینه بوسرکشته لکنک سببنی ساقی ملایم -
مشرک گردشده گوستریور . ابراهیم پاشانک ندیم خطوظاتندن بکلن ده بودر ، که
عار و نقصانی وارایسه خلخته راجعدر .

ندیم ، نفی قصائدینک بعضاً وزن و قافیه سنی ده تقلید و یا تجدید ایتک ایستر .
مثلاً نفی مدوحی :

اول شهسوار عرصه شوکت که رخشنک
دارا طوتاره رکابی ، خسروغان ویرر .

کبی مظفر روما قهرمانلرینک (تریوتف) لرنندها بیوک مناظری اخطارایده جک
صورته ترسیم ایدرکن ، ندیم

طبع او باغبان کرانمایه در بزم
کیم برکل ایسته سم بکا برکستان ویرر .

طرز دلفریبنده ینه کندی طبع شوخ و شائقک محاسن خوان احسانی اولمقله
اکتفا ایدیور .

فضولی ، نفی ، ندیم ، هراوچی ده کرچکدن بیوک شاعر ایدی . و هر
اوچی ده کندی زمانلرینک تمایلات حقیقیه سنه ترجمان اولدی . و کیتدی . مفسد
اولان ندیمک دیوانی دکل ، زمانیدر . گرک سیاسیاتمزد ، گرک اخلاق و تمایلاتمزد
آثار فساد و انحطاط وار ایسه اسبابی شعرادن زیاده و زرانک دیوانلرنده آرامق
ایجاب ایدر .

بیوک ذکالر آرمصره بیلهرک تغلیط ایتسه لر بیله هیچ بروقت افساد ایتمز لر .
اثرلری کوردکلرینک ، طویدکلرینک ، دوشوندکلرینک ناپذیر زوال برر مرآت
انعطافیدر . و او آینه لرده شخصلریله برابر زمانلری ده الک ایجه و نامرئی خطوط
واشکالیه منعکس و مرسم اولور . ماکیاوهل بیله اثر مشهوریله زمامداران امور دن

زیاده بار پریشتم تحمل اولانلرک حصول اقباهنه خدمت و اعصارک اتهامات متلاشیانه .
 سندن بوسایه ده تخلص نفس ایله تبریه ذمت ایتمشدر .
 حاصلی ، لطفیه و هی ، خیریه نابی گبی تنصیح و تصح شعر دکل ؛ هیولای شعره
 آنجق ندیم گبی طبایع مستغنی اصحابک ایادی اعجازی شکل و صورت ویرر .
 و بوشکل و صورتده ینه اوفوق العاده فطرتلرک فحیه فیاضیه اولیه برحیات رنگین
 گلیرکه بو حیات ، بطون آتیه اصحاب استعدادینک فکر و ذکاسنه انتقال ایده ایده
 و اونلری یاشاده یاشاده حیات انسانیتله هم دوام اولور .

کمال بک مرحومک مسلک سیاسینه کلنجه :

بو قومده قابلیت نحس و تفکره یکی براسستقامت میلان تعیین ایتمش اولان
 (نامق کمال) بک نام محترمنه بعدما ترقیات فکریه منر نامنه نه قدر آثار وجوده
 کتیریه جک اولورسه هیسنده صحائف تبجیل و شکران اتحاف اولنق طبیعی در .
 بو اولیه بروظیفه درکه وجوب ایفاسی سنه لرک ، عصرلرک کفران نسیانی حکمدن
 اسقاط ایده منر . مع مافیه سیاسیا نه ده - ینه اوسرعت عظیمه انفعالك اضلالیه -
 خطیانی واردر .

پول بورژونک لامارتین حقنده ایراد ایتدیکی .

« دائماً امیده آماده ، مجادله ده ناقابل غلبه بر عزم و فعالیتیه صاحب سرمست
 « دائمی بلاغت . بدیهه گوی عاقبت نابین ۱ » ، کندی کندیسسنگ سوزلرینه

۱ پول بورژونک سوزلرینی حرفیاً نقل ایتدم . گوریه ورکه یازارکن بر درجه یه قدر
 ادب کلاسه مراجعت ایتمش . بنده ترجمه ایدرکن او ادبه رعایت ایتدم . پول بورژونک تشریفات
 و تکلفاتی التزامه لزوم کورمکسزین خاطر ناخناس بر (ره آلیست) گبی فکری آچیقدن آچیه
 سوبک ایسته سیدی بلکه

Improvisateur sans prévoyance

بربنه ، باشقه برتعبیر بولور و بالتبع مترجم حقیرده بوتعبیری (بدیهه گوی عاقبت نابین)
 کبی شمدی یه قدر ایشیدلماش برعباره ترکیبنه مجبور و بو مجبوریت سبیلده تعریض واستخفافه
 معروض اولیه رق مقصد مؤلفی آب آچیق ، طرس طوغری ،

آغزیننه کافی سویلر

تعبیر معروفیه افاده ایدردی .

« قابيلير ، لکن منفعتيجولقدن بري ، عاليجناب ، بر چوق ارباب احتياطك موجب
 « رفاء ومسعدتي اوله بيله جك بر شيئي بذل و اسرافيله هرج مرج ايمكه مقتدر
 « اولقله برابر ، علو جنازه يا قشيمه جق تدابير و ترتيباني مرتكب ايفا اولمقدن عاجز ،
 « بي ثبات و مستحج ، بریشان و محتمم ... » توصيفاتنه مفخر عثمانيان اولان كمال بك
 لامارتيندن و هر كسدن زياده اثبات استحقاق ايدر ظن ايدرم .

امين اول حشره سورمز حسرت ارباب استعداد
 بر از صبر ايله دهر دوندن آلمق داد لازمسه ! ..

كبي تأمينات تميناتكارانه بي وزن و قافيه حرمه و بينه احترام ايله بر طرفه راقلم .
 (اتحاد اسلام) كبي ممتنع الحصول اولديني عقلاً و تاريخاً ثابت اولان بر مقصد
 موهومك طرفدار قناعتكارى اولمسي ، كاشغريلرله فاسليلرى لواء الحمد اسلاميتدن
 باشقه ايكنجى بردايت سياست آلتنده برلشديرمك خيال محاله دأماً محبوب قالمى
 و بتون و قوفنى ، بلاغتى ، تبعاتى بو كبي چيقماز واديلرده طولاشديرمسي ،
 روسلره روس اولمقدن زياده مسلمان اولمقدلى ايچون قيزمسي ، حاصل بالعموم
 افكار و آثار سياسييه سنه عجيب بر فكر نابتك دأماً تحكم ايمسي ، حيات ادبييه سنى
 يازم جق بر مورخى دوشونديرمك و آجيندير جق مآثر فضل و حميتدندر .

بر قومى خيالات آرقه سنده قوشديرمق قدر هيچ بر شى اضرار ايمز . بو خيالات خاطر
 فريبه بدل ده احقيقى و معقول وظائفى ارايه ايله اكتفا ايتسه يدي خدماي ده اضرر سز
 فائده لر ، ودها اساسلى نتيجه لر تأمين و توليد ايدردى . بنده گزه اويله كل بور ، كه كال
 بك دهآ آز وطن پرور ، دهآ معتدل بر غير تكش اسلام اولسه يدي — بلكه بو قدر
 (پوپولر) اولمازدى ؛ فقط — افق رؤيتى دهآ زياده اتساع ايدر ودها عمومى
 و انساني اولوردى . فرانسزلرك بوگونكى ناسيوناليسترى رؤياسندن (پول دهرولد)
 غرض سز بر فداكار اولديغچون — اوت ، فداييلرده اكرتيا غرضكار اولور ! —
 دشمنلرينه قدر هر كسك محبوب و محترميدر . بونكه برابر ، مقصدينك محدود

بر نقطه‌یه صابلا نوب قلمش اولسنه هر کس آجید یغندن، مأثر قهر مانانه سنه قارش
اظهار اولنان هر حرمت و محبتده بر شمه تلفه موجود بولنور.

(اس انقلاب اده کی معهود فقره تعریضیه جواباً کال بک یازمش اولدینی
ایکی مکتوب مطبوعی ده اوقودم. بولرده - عطا و قتلو احمد مدحت افندی حضر تلرینک
هر کسدن دائماً ایشیتمکه مستحق اولدینی شتوم و آزار استئنا ایدیلرسه - تطمین
وجدان ایدم بیله چک بر حقیقت صریحه، بر صراحت مقنعه یوقدر.

ایشته ذات سامی استاده لرندن نیاز معاونت ایدیشم هنوز تاریخک حوزه اطلاعیه
انتقال ایدم مامش اولان معلومات و وثائق ممکن اولدینی قدر اعطایورلمسی مقصدینه
و بوده مرحوم مشار الیه راجع و ایمان و اعتقاد درجه سنده قوی اولان حرمت
وجدانیه مک هر درلو اسباب ضعف و ترلزلدن مصون قالمسی املنه مستنددر.

کال بک ریاست ایتدیکی دور ادبک افندمن اجله ارکاندنسکیز. (رجا ایدرم
بو خصوصده حقیقی تواضعه فدا ایتمکیز. زیرا حقمن تواضعلر، لزومسن تفاخرلر
قدر سولمز.) اودور فیاضک اجله ارکاندن اولدیغکیز ایچون انقاض خاطرات
و حیاتکنزک بزجه پک چوق قیمت و اهمیتی واردر. چونکه بولر بالذات تاریخدر.

کال بکی تنقید دکل، تقدیردن بیله عاجزم. بویله بر اثر یازمق نیتنده بولندیغی
کندی کندیمه اعتراف ایتمکدن حیا ایتمک لازم ایکن تصور می ذات ادیبانه لرینه نه
یوزله و نه حمله عرض ایتمکده اولدیغی بن ده یلیورم. (زوئیل) آدلی بر بودالا
هومری، دیگر بر چوق بودالارده شکسپیری دورو دراز موأخذ ایله زمانلرینی
یهوده اشغال واضرار و شخصلرینی مسخره روزکار ایتمشلر. بن ده اوقافله
غافله یه الحاق ایدیلرسم وای خاله ! . . .

سوزی لزومندن پک زیاده اوزاتم. قصورمک عفوینی دست فضیلتلرینی
تقبیل ایله نیاز ایدرم. هر حالده فرمان حضرت ولی العرفانکدر.

سلیمان نظیف

